

Status for samarbejdet med at udvikle kompetencer: Hvad sker der og er det (godt) nok?

DMCG-PAL Årsmøde
11. marts, 2015, Vejle
Helle Timm, centerleder, professor

Temaer i oplægget

- Refleksion over emne og begreber
- Status for de specialiserede palliative enheders bidrag til kompetenceudvikling
- Perspektiver

Refleksion over emne og begreber

- Udvikling?
- Kompetencer?
- Specialiseret palliativ indsats versus basal?

Hvad er udvikling?

- Personlig og faglig udvikling (læring)?
- Organisatorisk udvikling (struktur, kultur)?
- Samfunds- og sektor udvikling (omsætning og brug af viden(deling) diffusion, innovation)?

Opgaverne, løsningerne, konteksten?

Gott M et al (2011): 'That's part of everybody's job': perspectives of health care staff in England and New Zealand on the meaning and remit of palliative care. *Palliative Medicine* 26(3): 232-241,

Procter E (2012): Collaboration Between the specialties in provision of end-of-life care for all in the UK: reality or provision? *International Journal of Palliative Nursing*, Vol18(7): 339-347

Hvad er kompetencer? (holdninger, viden og færdigheder)

”...personlige og selvstændige anvendelse af viden og færdigheder” (s.19)

3 kompetencer niveauer: A, grunduddannelse, B, postgraduat på basalt niveau, C, postgraduat på specialiseret niveau (s.17)

7 roller (professionel, faglig, kommunikator, samarbejder, organisator, sundhedsfremmer, udvikler) (s. 18-19)

Opgaverne, løsningerne, konteksten?

Lindgren et al (2012): *Anbefalinger til kompetencer for sygeplejersker i den palliative indsats*. DMCG-PAL

Uddannelse i palliation (DK)

Kompetencegivende efter- og videreuddannelser:

- Nordisk specialist kursus (læger)
- UC-diplommodul udd. (mvu)
- Masterudd. (læger + mvu)
- AMU-kurser (so-su assistenter og – hjælpere)

Lokal efteruddannelse

- Regioner og kommuner (afdelinger og institutioner)
- De specialiserede palliative enheder
- Andre

Hvad er specialiseret og hvad er basalt?

Specialiseret palliativ indsats:

- En hovedopgave
- Løses tværfagligt (min. læger + sygeplejersker + to andre grupper)
- Den konkrete opgave er kompleks og kan ikke løses (alene) på basalt niveau...

Basal palliativ indsats:

- En af mange opgaver
- Løses tværfagligt
- Kan være (yderst) kompleks

Hvad forventes SPE at bidrage med i forhold til kompetencer?

”Det specialiserede palliative niveaus opgave er:

- Palliativ indsats overfor patienter med komplekse, palliative behov, hvor indsatsen på det basale niveau ikke er tilstrækkelig
- Rådgivning af fagprofessionelle fra det basale niveau vedrørende den palliative indsats til konkret patienter...hele døgnet
- Undervisning af fagprofessionelle (hovedsaglig fra det basale niveau) samt efter- og videreuddannelse af eget personale til relevant niveau...”

Sundhedsstyrelsen (2011): *Anbefalinger for den palliative indsats*, side 46

Status over SPIs bidrag til kompetenceudvikling i det samlede felt

Overordnet konklusion:

Alle specialiserede enheder bidrager til kompetenceudvikling blandt ansatte på det basale niveau; via konkret samarbejde i kliniske forløb, via rådgivning, via uddannelsespladser, via uddannelse m.v.

Men forforståelse, form, indhold og udbytte af samme kompetenceudvikling er ikke særlig godt undersøgt.

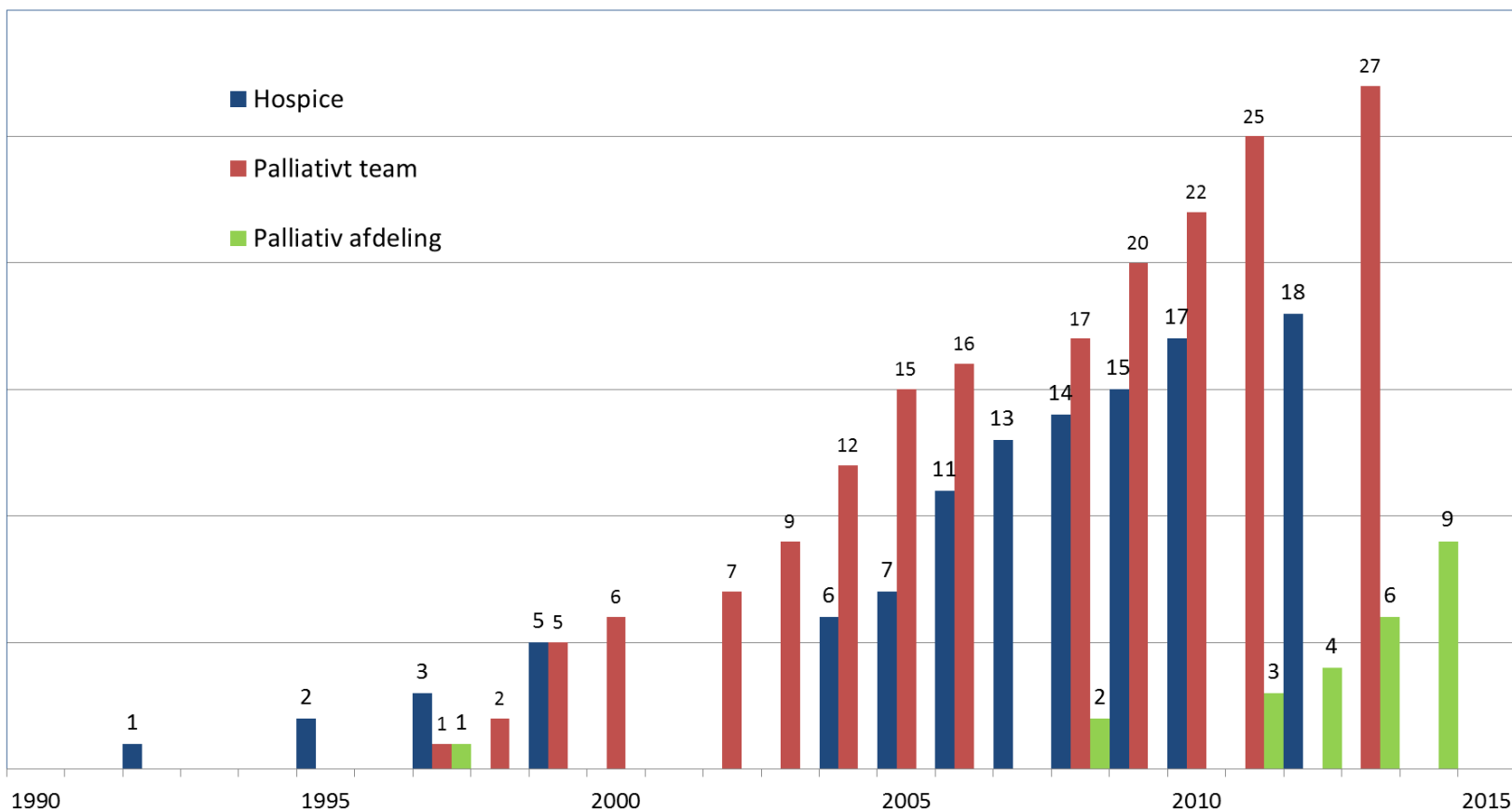
Pedersen M (2011): Kortlægning af danske nøglepersonuddannelser i palliation. Palliativt Videncenter.

Timm H, Vittrup R, Tellervo J (2012): *Kortlægninger af den specialiserede palliative indsats i Danmark 2009 - 2012*. Palliativt Videncenter

Karstoft K-I, Fisker Nielsen A, Timm H (2012): *Palliativ indsats i den kommunale pleje*. Palliativt Videncenter

Jarlbæk L, Timm H (2013): *Hospitalernes palliative indsats på basalt niveau*. Palliativt Videncenter.

Udviklingen i antal specialiserede palliative enheder i DK, 1992 - 2015

Palliative kompetencer i de specialiserede enheder?

Status:

- Tværfagligheden?
(sygeplejerske, læge, fysioterapeut, ++)
- Kompetencer hos de enkelte fagpersoner?
(relevant erfaring, formel uddannelse?)

Timm, Vittrup, Tellervo (2012): *Kortlægninger af den specialiserede palliative indsats i Danmark 2009 - 2012*. Palliativt Videncenter

Perspektiver:

- Rekruttering og fagligheder
- Erfaring og uformelle kompetencer
- Formel efter- og videreuddannelse

Sundhedsstyrelsen (1999): *Faglige retningslinjer for den palliative indsats: omsorg for alvorligt syge og døende*.

Sundhedsstyrelsen (2011): *Anbefalinger for den palliative indsats*.

SPEs bidrag (omfang) til udvikling af kompetencer (via kurser) på basalt niveau

- 2009 udbød 50 % (16/32) af SPE egne kurser
- 2012 udbød 88 % (42/48) af SPE egne kurser
- 2013 udbød 90 % (46/51) af SPE egne kurser
- 2015 udbød ?% af 56?

- 2009 bidrog 84 % (26/31) af SPE til andres kurser/uddannelser
- 2012 bidrog 88 % (42/48) af SPE til andres kurser/uddannelser
- 2013 bidrog 92 % (47/51) af SPE til andres kurser/uddannelser
- 2015 udbød ?% af 56?

Timm, Vittrup, Tellervo (2012): *Kortlægninger af den specialiserede palliative indsats i Danmark 2009 - 2012*. Palliativt Videncenter

Palliative kompetencer på det kommunale niveau?

Kommuner:

- Sygeplejersker, der er involveret i den palliative opgave (nøgle-/ressourcepersoner)
- Personalet generelt kort uddannet
- So-su assistenter og hjælpere (+ ufaglærte), der udfører en stor del af den lindrende indsats

Karstoft, Fisker Nielsen, Timm (2012): *Palliativ indsats i den kommunale pleje*. Palliativt Videncenter

Perspektiver:

- Bedre uddannelse af alle?
- Flere nøglepersoner?
- Implementering af kliniske retningslinjer?

Andre måder at organisere indsatsen på:

- Faste læger på plejehjem?
- Ændret organisering af plejepersonalet?
- Særlige palliative enheder på basalt niveau (et mellemlag) + dagfunktion?
- Nye måder at arbejde på tværs af tre palliative niveauer?

Palliative kompetencer på det basale hospitalsniveau?

Status:

- 85% af landets sygehusafdelinger angiver at have "palliative ptt"
- 73 % af dem angiver at yde en palliativ indsats
- 6 % angav mulighed for kontakt til SPI 24/7
- 11% angav at bruge SPI til at udvikling af eget personales kompetencer

Jarlbæk L, Timm H (2013): *Hospitalernes palliative indsats på basalt niveau*. Palliativt Videncenter.

Perspektiver:

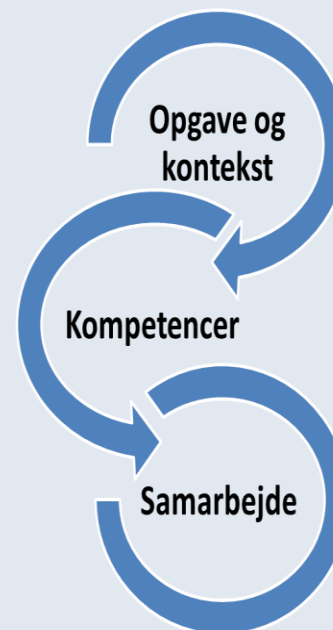
- Bedre uddannelse af alle?
- Flere nøglepersoner?
- Bedre udnyttelse af SPI?

Andre måder at organisere indsatsen på?

- Centrale regionale palliative enheder?
- Særlige palliative enheder på basalt niveau (et mellemlag)
- Nye måder at arbejde på tværs af tre palliative niveauer?

Perspektiver

- Indsigt i, forståelse af og respekt for den palliative **opgave og kontekst** i forhold til målgrupper, institutioner, sektorer?
- Behov for og krav til palliative **kompetencer**?
- Behov for og krav til **samarbejde og relationer**?
- Behov for og krav til samlede **organisering**?

Perspektiver

Hvor fælles skal vejen videre være?

Beskrivelse af for-forståelser?

Begrundelse for indholdet i kompetenceudvikling/kurser/temadage m.v.?

Begrundelse for form?

Evaluering af udbytte i praksis?

Fælles (og teoretisk begrundet/forskningsbaseret) udvikling, afprøvning og evaluering?

Tak for ordet - www.pavi.dk

